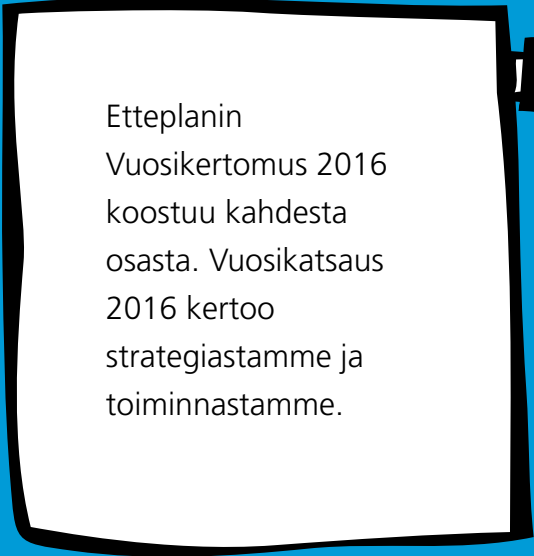

Engineering with a difference

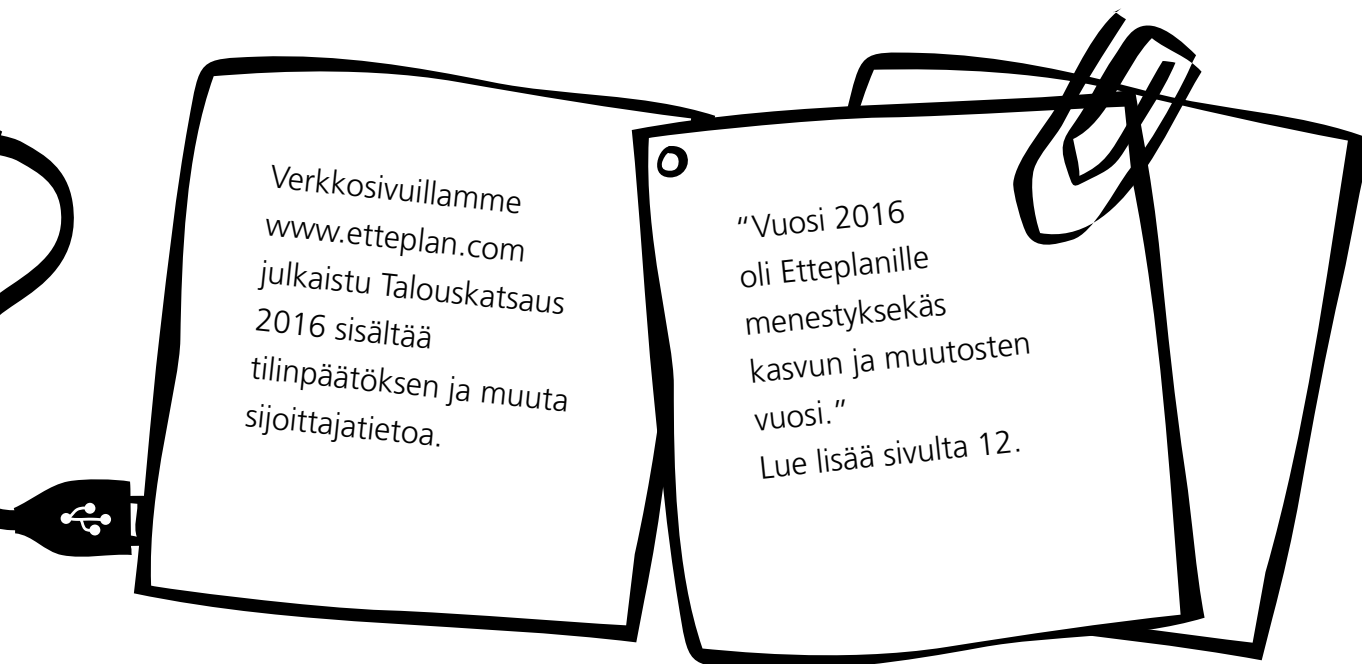

Etteplanin
Vuosikertomus 2016
koostuu kahdesta
osasta. Vuosikatsaus
2016 kertoo
strategiastamme ja
toiminnastamme.

Engineering with a difference

Etteplan on erilainen insinööritoimisto, joka yhdistää monipuolisen suunnitteluosaamisen, ainutlaatuiset palveluratkaisut, laajan kumppanuuden ja digitalisaation asiantuntemuksen. Me uskomme, että tulevaisuuden haasteiden ratkaisemiseen tarvitaan aiempaa terävämpi ote, teknologiaan intohimolla suhtautuvia ihmisiä, tehokkaita verkostoja ja tuoretta ajattelua, joka osaa ja uskaltaa kyseenalaistaa perinteiset tavat.

Etteplan on luotettava ja luonteva osa asiakkaidensa arkea. Kuljemme yhdessä asiakkaamme kanssa laitesuunnittelusta huoltoon asti. Asiantuntijoidemme luomat suunnittelutyön ratkaisut sekä digitalisaatio-osaamisemme toimivat suunnannäyttäjänä ja yhdistävänä tekijänä kehityksessä, joka muuttaa maailmaa.

ETTEPLAN.....	2	TOIMINTAYMPÄRISTÖ	
Etteplan lyhyesti.....	2	JA STRATEGIA.....	16
Asiantuntemus ja palvelut.....	4	Toimintaympäristö ja trendit.....	18
		Strategia.....	20
VUOSI 2016.....	8	Liiketoimintakonsepti.....	22
Vuoden keskeiset tapahtumat.....	10	Strategiset ja taloudelliset tavoitteet.....	23
Toimitusjohtajan katsaus.....	12	Asiantuntijapalvelujen ostaminen.....	24
		VASTUULLISUUS JA	
		HENKILÖSTÖ.....	26
		Vastuullisuus ja henkilöstö Etteplanissa.....	28
		Johtoryhmältä.....	36
		Sijoittajietoa.....	37

Nopealiikkeinen. Dynaaminen. Kansainvälinen.

Etteplan Oyj on nopeasti kasvava ja kehittyvä teknisiin suunnittelupalveluihin, dokumentaatioon ja digitalisaatioon erikoistunut asiantuntijayritys. Palvelemme maailman johtavia valmistavan teollisuuden yrityksiä sekä innovatiivisia startup-yrityksiä. Toimimme erittäin edistyneillä tekniikan aloilla läheisessä yhteistyössä asiakkaidemme kanssa parantaen heidän tuotteidensa ja suunnitteluprosessiensa kilpailukykyä niiden koko elinkaaren ajan. Keskeisiä osaamisalueitamme ovat kone- ja laitesuunnittelu, tekninen dokumentointi sekä sulautettujen järjestelmien ja IoT:n ratkaisut. Etteplan on perustettu vuonna 1983 Suomessa. Yhtiön osakkeet on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä vuodesta 2000.

Etteplan maailmalla

- Markkinajohtaja **Suomessa**
- Suurimpia **Ruotsissa**
- Kasvaa **Keski-Euroopassa**
- Nearshoring hub ja kasvavat paikalliset markkinat **Puolassa**
- Offshoring hub ja kasvavat paikalliset markkinat **Kiinassa**
- Teknisen dokumentoinnin yksikkö **USA:ssa**

Innovatiivisen suunnittelumme tuloksia on nähtävissä lukuisissa teollisuuden ratkaisuissa ja arjen tuotteissa.

183,9

LIKEVAIHTO, MILJ. EUROA
(kasvu 30,3 %)

10,1

LIKEVOITTO, MILJ. EUROA
(kasvu 17,9 %)

~50

TOIMIPISTETTÄ
SEITSEMÄSSÄ MAASSA

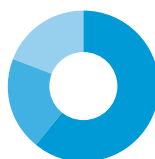
2 545

TYÖNTEKIJÄÄ
(vuonna 2015: 2 074)

Vahvuutemme

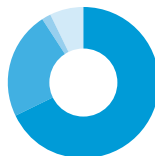
- 1. PALVELUTARJONTAMME TUKEE ASIAKKAIDEMME LIKETOIMINNAN UUDISTAMISTA**
Kyky yhdistää suunnittelu ja digitaaliset ratkaisut koneen tai laitteen koko elinkaaren ajan
- 2. EDISTYKSELLINEN JA AINUTLAATUINEN LIKETOIMINTAMALLI**
Johdetut palvelumallit luovat kilpailuetua sekä asiakkaalle että Etteplanille
- 3. ASIAKASLÄHTÖINEN TOIMINTAKULTTUURI**
Asiantuntijuuteen perustuvat globaalit, pitkäaikaiset asiakassuhteet
- 4. VAHVA MARKKINA-ASEMA LÄHELLÄ ASIAKASTA**
Suunnittelualueen johtavia toimijoita kaikissa toimintamaissa

Liikevaihto palvelualueittain 2016 (2015)

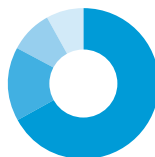
■ Suunnittelupalvelut **61 % (80 %)**
■ Tekninen dokumentointi **20 % (20 %)**
■ Sulautetut järjestelmät ja IoT **19 % (0%)**

Liikevaihto alueittain 2016 (2015)

■ Suomi **68 % (63 %)**
■ Ruotsi **23 % (29 %)**
■ Kiina **2 % (3 %)**
■ Keski-Eurooppa **7 % (5 %)**

Henkilöstö alueittain 2016

■ Suomi **67 % (1 706)**
■ Ruotsi **16 % (410)**
■ Kiina **9 % (231)**
■ Keski-Eurooppa **8 % (198)**

Asiantuntemus ja palvelut

Etteplan on alansa johtava toimija. Tarjoamme suunnittelupalveluja, teknisen dokumentoinnin palveluja, sulautettuja järjestelmiä ja IoT-sovelluksia globaalisti toimiville kone- ja laitevalmistajille. Tärkein tehtävämme on ennakoida asiakkaittemme tarpeita ja parantaa heidän kilpailukykyään. Erotumme kilpailussa asiantuntijoidemme osaamisen ja palveluasenteen avulla.

Johdetut palvelumallit kilpailuetuna

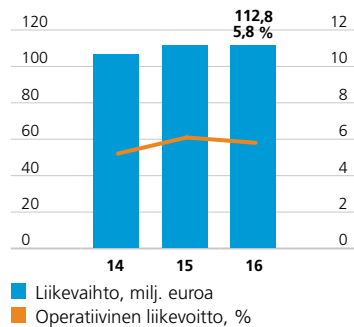
Etteplan keskittyy strategiansa mukaisesti johdettuihin palvelumalleihin (Managed Services), joissa asiakas ostaa palvelukokonaisuuden ja maksaa tuloksista. Etteplan ottaa kokonaisvastuun asiakkaalle tuotettavasta ratkaisusta. Huolehdimme, että palvelu tuotetaan kustannustehokkaasti, ja että sen tuotokset ovat mitattavissa ja täyttävät kaikki koneelle ja laitteelle asetetut laatu- ja turvallisuusvaatimukset.

Kolme palvelualueetta

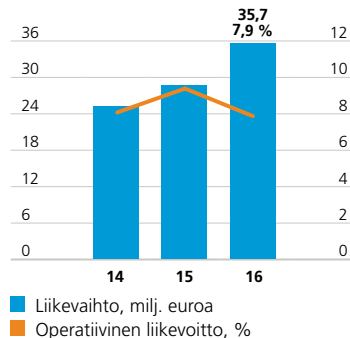
Etteplanilla on kolme palvelualueetta: Suunnittelupalvelut, Tekninen dokumentointi sekä Sulautetut järjestelmät ja IoT. Perustimme kolmannen palvelualueen Sulautetut järjestelmät ja IoT keväällä 2016 Espotelin ja Soikea Solutionsin yrityskauppojen seurauksena. Aloitimme uuden palvelualueen avainlukujen raportoinnin vuoden toisella neljänneksellä.

Digitalisaatiolla tarkoitetaan koneiden ja laitteiden verkottumista sekä niiden tuottaman datan ja tiedon keräämistä ja hyödyntämistä erilaisten teknologia- ja pilviratkaisujen avulla.

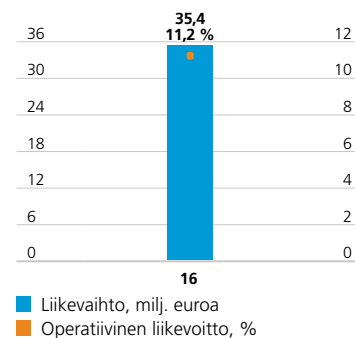
Suunnittelupalvelut

Tekninen dokumentointi

Sulautetut järjestelmät ja IoT

Esineiden internet
(Internet of Things, IoT) tarkoittaa
keskenään verkottuneita laitteita,
jotka aistivat ympäristöönsä
ja tuottavat liiketoiminnan
kehittämiseen tarvittavaa tietoa.

	SUUNNITTELUPALVELUT	TEKNINEN DOKUMENTOINTI	SULAUTETUT JÄRJESTELMÄT JA IOT
Palvelujemme sisältö	Suunnittelupalveluilla tarkoitetaan asiakkaan koneen tai laitteen teknisten ominaisuuksien innovointia, suunnittelua ja laskentaa tuotekehitystarpeisiin sekä tuotteen valmistusta varten.	Teknisellä dokumentoinnilla tarkoitetaan tuotteen teknisten ominaisuuksien dokumentointia tuotteen käyttäjille tarkoitetuiksi manuaaleiksi tai oppaiksi sekä tuotteen sisällön hallintaa ja jakelua sähköisessä tai painetussa muodossa.	Sulautetut järjestelmät ja IoT tarkoittaa tuotekehityspalveluja ja teknologiaratkaisuja, joilla koneita ja laitteita ohjataan ja jotka mahdollistavat niiden digitaalisen verkottumisen osaksi esineiden internetiä.
Asiakkaidemme tarpeet	Toimeksiannot ovat tyypillisesti uuden tuotteen tuotekehitystä, tuotantolaitosten suunnittelua tai toimitussuunnittelua, jossa tuote räätälöidään loppuasiakkaan vaatimusten ja markkina-alueen lainsäädännön mukaiseksi.	Tekninen dokumentointi on useimmiten teollisen asiakkaan ydinliiketoiminnan ulkopuolella oleva toiminto, jolla on keskeinen merkitys loppuasiakkaan huolto- ja kunnossapito liiketoiminnan sujuvuuteen ja tehokkuuteen.	Usein asiakkaamme haasteena on kehittää uuteen liiketoimintamalliin perustava palvelu, jossa hyödynnetään digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia.
Esimerkkejä palveluistamme	<ul style="list-style-type: none"> • Tuotekehitysprojektit • Toimitussuunnitteluprojektit • Laitossuunnittelu • Tekninen laskenta • Projektinhallinta • Tuoteturvallisuus • Tuotteen kustannusanalyysit 	<ul style="list-style-type: none"> • Tekninen kirjoittaminen ja kuvittaminen • Animaatiot ja simuloinnit • Sähköiset järjestelmät teknisen dokumentaation hallintaan ja jakamiseen huolto- ja kunnossapitohenkilöstölle • Ohjelmistot ja menetelmät laadukkaiden teknisten sisältöjen tuottamiseen 	<ul style="list-style-type: none"> • Tuote- ja ohjelmistosuunnittelu • Teknologiaratkaisut ja konsultointi • Testauspalvelut ja tuotannon testausjärjestelmät • Laajoihin IoT-ratkaisuihin tarvittavat palvelut, kuten liiketoimintajärjestelmät, mobiilisovellukset ja erilaiset integraatiot
Osuus liikevaihdosta	61 %	20 %	19 %
Johdettujen palvelumallien osuus liikevaihdosta	49 %	70 %	54 %

Case

Outokummun Tornion tehtaiden ulkoistus

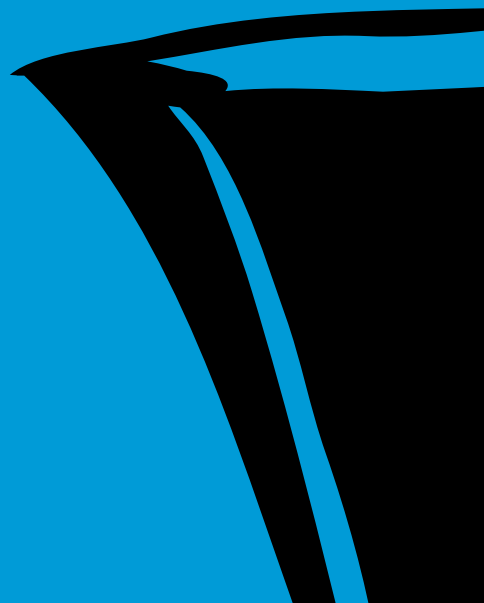
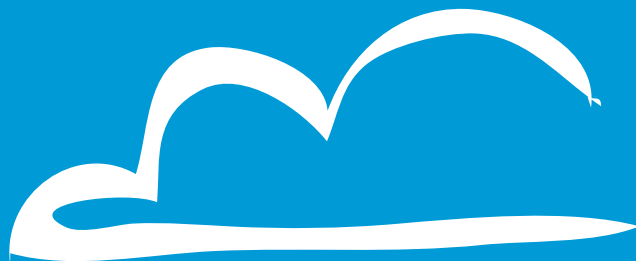
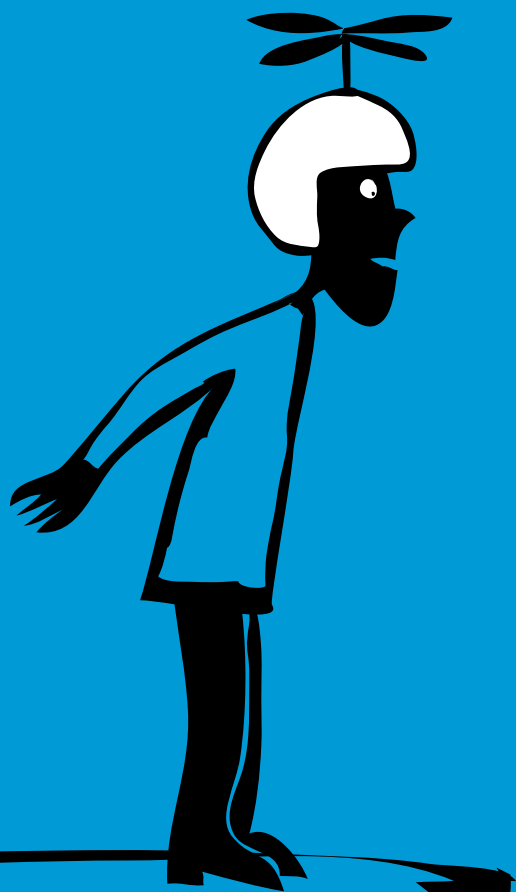
Outokummun Tornion tehtaat ulkoisti tekniset suunnittelu- ja dokumentointipalvelunsa Etteplanille syksyllä 2016. Ulkoistus sekä alkuvuodesta 2016 toteutettu Suomen Unit Oy:n liiketoimintakauppa luovat Etteplanille hyvät edellytykset kehittää toimintaansa Pohjois-Suomessa.

Ulkoistuksessa Outokummun Tornion tehtaiden 22 suunnittelu- ja dokumentointipalvelujen asiantuntijaa siirtyi Etteplanille. Lisäksi Tornion tehtaat ja Kemin kaivos keskittävät teknisten suunnittelupalvelujen, teknisen dokumentoinnin ja tiedonhallinnan palvelujen ostoja Etteplanille. Etteplan on avannut Outokummun tehdasalueelle uuden oman toimiston, jonne on myös jo palkattu uusia työntekijöitä.

Ulkoistus on palvelumalli, jossa asiakasyrityksemme siirtää meille toiminnon, joka on sille tärkeä ja välttämätön, mutta ei ole sen ydinosaa. Outokummun Tornion tehtaat kokee, että valmis palvelumalli tuo sille selvää lisäarvoa ja mahdollisuuden keskittyä omaan ydinliiketoimintaansa sekä samalla saada markkinoiden parasta asiantuntemusta. Yhteistyö on aloitettu prosessien ja toimintamallien luomisella Etteplanin ulkoistumallin mukaisesti. Samalla luodaan mittarit, joiden perusteella Outokummun Tornion tehtaat voi jatkossa mitata työmme tuloksellisuutta. Ulkoistuksen myötä Etteplan vahvistaa paikallista alihankintaverkostoaan ja lisää alihankintaansa Pohjois-Suomessa.

Vuosi 2016

2016 muutti Etteplania yhtiönä. Vahvistimme yrityskauppojen kautta asemaamme teknisessä dokumentoinnissa ja sulautetuissa järjestelmissä ja laajenuimme esineiden internetiin. Toimintamme laajeni uusiin maihin erityisesti Keski-Euroopassa.

Vuoden keskeiset tapahtumat

Vuosi 2016 oli Etteplanille menestyksenkäs kasvun ja muutosten vuosi. Strategian toteuttaminen eteni suunnitellusti kaikilla osa-alueilla, ja vahvan kasvun lisäksi Etteplan paransi kannattavuuttaan vuoden loppua kohden. Palveluntarjonta vahvistui merkittävästi yritysostoilla. Tarjontamme kattaa kaikki tarvittavat suunnittelu- ja digitalisaatiopalvelut teollisten asiakkaiden tuote- ja palveluliiketoiminnan tarpeisiin.

Q1

Etteplan osti kemiläisen laitos- ja laitesuunnitteluun erikoistuneen insinööritoimiston, Suomen Unit Oy:n liiketoiminnan. Yritysjärjestely vahvisti edelleen Etteplanin markkina-asemaa laitossuunnittelussa, jossa se nousi yhdeksi Suomen suurimmista toimistoista SAV Oy:n yritysoston jälkeen elokuussa 2015.

Q2

Etteplan osti Espotel Oy:n ja Soikea Solutions Oy:n ja laajensi liiketoimintaansa sulautetuissa järjestelmissä ja esineiden internetiin (Internet of Things, IoT).

Sulautetut järjestelmät ja IoT -palvelualueen johtaja Kari Liuska nimitettiin Etteplanin johtoryhmään.

Etteplan nimitti viestintä- ja markkinointijohtajaksi ja johtoryhmän jäseneksi Outi Torniaisen.

Etteplan järjesti merkintäoikeusannin yrityskauppojen rahoittamiseksi. Merkintäoikeusannissa merkittiin yhteensä 4 105 933 yhtiön uutta osaketta.

Etteplan saavutti Johdetuille palvelumalleille asetetun strategisen tavoitteen: 50 prosenttia liikevaihdosta.

Q3

Metso Minerals ja Etteplan laajensivat ulkoistussopimuksella yhteistyönsä kattamaan varaosadokumentointiin liittyvät palvelut.

Etteplan sai merkittävän uutta mittausteknologiaa käsittävän tilauksen Saksan liittovaltion väestönsuojelu- ja katastrofiapuvirastolta. Lue lisää projektista sivulta 29.

Q4

Outokummun Tornion tehtaat ulkoisti tekniset suunnittelu- ja dokumentointipalvelut Etteplanille. Lue lisää ulkoistuksesta sivulta 6.

Glaston ulkoisti Etteplanille Tampereella ja Kiinan Tianjinissa valmistamiensa koneiden teknisen dokumentoinnin.

Etteplan päivitti strategiset ja taloudelliset tavoitteensa. Lue lisää tavoitteista sivulta 23.

**Hallituksen osinkoehdotus:
0,16 euroa/osake**

Espotelin ja Soikea Solutionsin yrityskaupat

Etteplanin vuoden 2016 merkittävin tapahtuma oli huhtikuussa toteutuneet yrityskaupat, joiden kautta vahvistimme osaamistamme sulautetuissa järjestelmissä ja esineiden internetiin (Internet of Things, IoT).

Liittämällä digitaalisen tiedonhallinnan ja sulautettujen järjestelmien osaamisen olemassa olevaan vahvaan laitesuunnitteluosaamiseensa Etteplan jatkaa innovatiivisten palveluratkaisujen edelläkävijänä. Pystymme vastaamaan asiakkaiden kasvavaan kysyntään digitaalisaation eri alueilla ja hyödyntämään alan voimakkaan kasvun. Perustimme yrityskaupan seurauksena kolmannen palvelualueen Sulautetut järjestelmät ja IoT ja aloitimme sen avainlukujen raporttoimisen toisella neljänneksellä.

Espotel Oy oli yksi Pohjoismaiden johtavista sulautettujen järjestelmien, tuotannontestausratkaisujen ja teollisuuden tarvitsemien teollisen internetin ratkaisujen suunnittelutaloista. Espotelin toiminta on integroitu vuoden aikana osaksi Etteplania.

Soikea Solutions Oy on digitaalisen tiedonsiirron ja -käsittelyn asiantuntija, jonka monikanavaratkaisut tuottavat oikean tiedon oikeaan paikkaan, oikealla hetkellä.

Integroinnin myötä Espotel-brändin alla tarjottuja digitaalisia palveluita sekä sulautettuihin järjestelmiin ja esineiden internetiin liittyviä palveluita tarjotaan Etteplanin ja Soikean brändien alla.

Kasvun ja muutosten vuosi

Vuosi 2016 oli Etteplanille menestyksekkäs kasvun ja muutosten vuosi. Vahvistimme palvelutarjontaamme ja kasvoimme yhtiönä merkittävästi vuoden aikana sekä vahvistimme asemaamme keskeisillä markkinoillamme. Yritysostot kasvattivat digitalisaatioon liittyvää osaamistamme.

Vuosi 2016 oli Etteplanille samaan aikaan sekä erittäin hyvä että erittäin haastava. Strategiamme toteutus eteni hyvin kaikilla osa-alueilla, ja vahvan kasvun lisäksi pystyimme parantamaan kannattavuuttamme vuoden loppua kohden. Samalla epävarma markkinatilanne ja vaikeasti ennakoitavat muutokset Etteplanin päämarkkinoilla ja eri asiakasteollisuuksissa jatkuivat koko vuoden ajan. Epävarmuudesta huolimatta onnistuimme tekemään hyvän tuloksen. Liikevaihtomme kasvoi yli 30 prosenttia ja vuoden viimeisellä neljänneksellä operatiivinen liikevoittonne päätyi ennätystasolle ja lähestyi 10 prosentin tavoitetasoamme.

Kysyntätilanne vaihteli vuoden aikana eri markkina-alueilla ja asiakkaittain epävarmuuden leimatessa markkinoita. Palveluratkaisumme ja erityisesti ulkoistusratkaisumme menestyivät kuitenkin hyvin asiakkaiden hakiessa liiketoimintaansa kustannussäästöjä ja toiminnan tehokkuutta. Myös palveluhankintojen keskittäminen jatkui. Vuoden viimeisellä neljänneksellä kysyntä osoitti piristymisen merkkejä markkinoiden epävarmuuden jatkumisesta

huolimatta. Suomessa kysyntä oli koko vuoden muuta Eurooppaa heikommalla tasolla. Ruotsissa alan markkinatilanne kehittyi suotuisasti vuoden aikana, ja onnistuimme parantamaan asemaamme. Alan-komissa ja Saksassa liiketoiminta jatkui vakaana. Puolassa kysyntätilanne oli hyvä, ja liiketoimintamme kehittyi positiivisesti vuoden aikana. Kiinassa suunnittelupalvelumarkkinan avautuminen kiihtyi vuoden loppua kohti alkuvuodesta markkinoilla vallinneen epävarmuuden jälkeen.

Vahvistimme yritysostoilla strategiaamme digitaalisatioon liittyvien palveluiden tarjoajana merkittävästi. Espotel Oy:n ja Soikea Solutions Oy:n oston myötä perustimme kolmannen palvelualueen, joka toi meille uudenlaista kilpailukykyä vastata asiakkaidemme kasvavaan kysyntään ja investointeihin digitalisaation eri alueilla. Sulautetut järjestelmät ja IoT -palvelualue kehittyi erinomaisesti koko vuoden, ja ostettujen liiketoimintojen integrointi osaksi Etteplania eteni hyvin, ja saavutimme vahvan tuloksen. Etteplanin vahvan asiakastoimi-ala- ja tuotetuntemuksen yhdistäminen

digitalisaatio-osaamiseen antaa meille kilpailuetua markkinoilla ja luo meille hyviä kasvumahdollisuuksia myös jatkossa.

Suunnittelupalvelut-palvelualueen kehitys oli vakaata, vaikka päätöksiä uusista investointihankkeista tehtiin vähän erityisesti Suomessa. Ulkoistusmallimme osoittautuivat menestyksekkäiksi suunnittelupalveluiden osalta, ja esimerkiksi Outokumpu ulkoisti meille Tornion tehtaiden tekniset suunnittelu- ja dokumentointipalvelut.

Teknisen dokumentoinnin liiketoiminta kehittyi vuoden loppua kohden erinomaisesti. Kasvu oli koko vuoden vahvaa. Kannattavuus ei alkuvuonna yltänyt tavoiteteisiimme, mutta parani vuoden aikana. Ainutlaatuinen palveluvalikoima vahvisti markkina-asemaamme ja saimme merkittäviä uusia asiakkaita muun muassa Kiinassa.

Tärkeisiin strategisiin mittareihimme kuuluu Johdettujen palvelumallien osuuden seuraaminen, ja tavoitteenamme on ollut kasvattaa niiden osuus yli 50 prosenttiin liikevaihdostamme. Saavutimme tuon tavoitteen hienosti jo toisella neljänneksellä. Joulukuussa 2016 nostimme

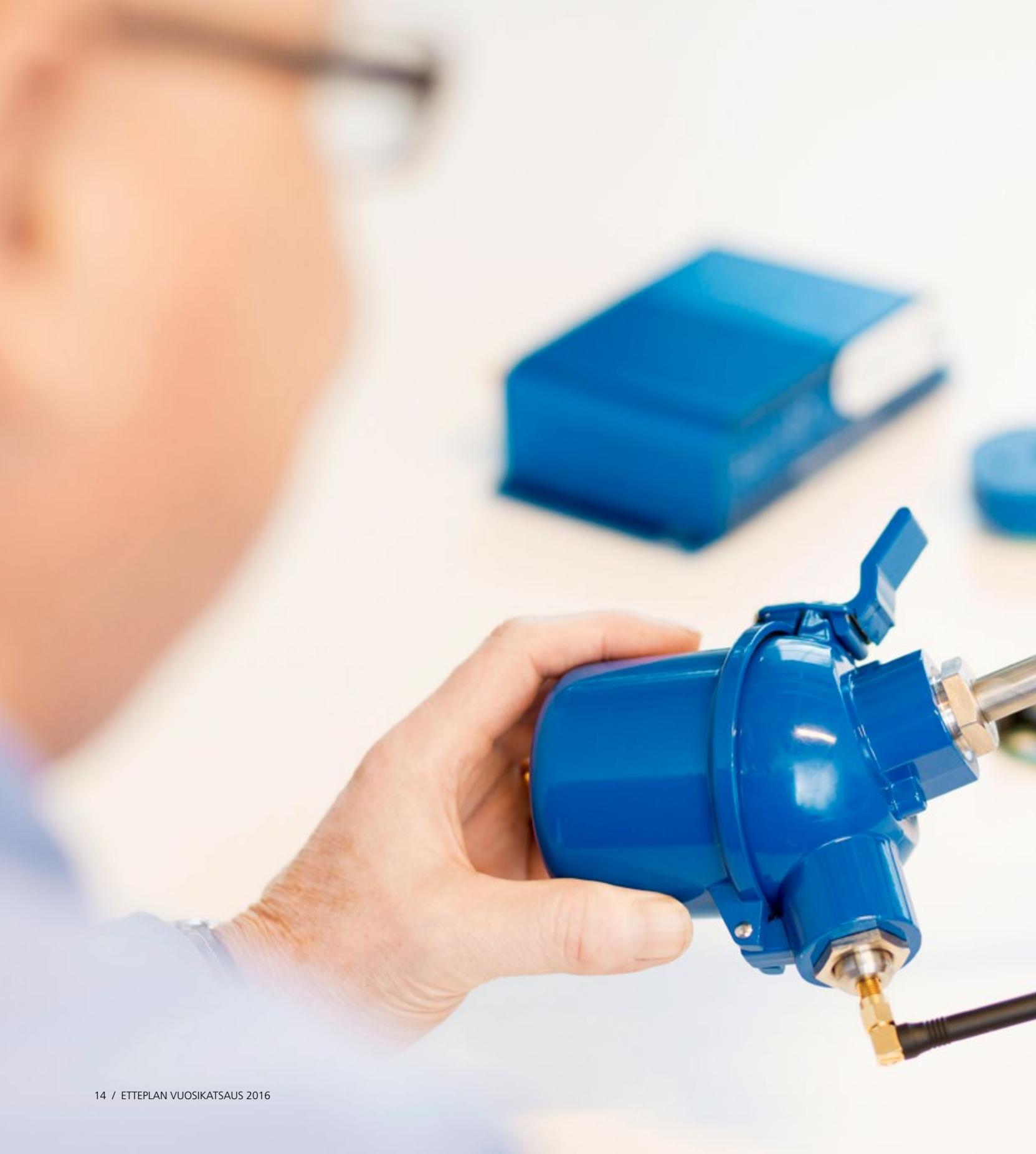
Vuoden 2016 aikana kasvoimme merkittävästi ja vahvistimme palvelutarjontaamme.

tavoitettamme 65 prosenttiin vuoteen 2019 mennessä. Johdetut palvelumallit toteuttaa konkreettisesti ”Engineering with a difference” -brändilupaustamme kokonaisratkaisuja tarjoavana toimintamallina, jossa asiakas saa kustannustehokkaasti tuotetun palvelun ja mitattavat tulokset. Etteplanille Johdetut palvelumallit antaa mahdollisuuden palvella asiakkaita kokonaisvaltaisesti ja lisätä liiketoiminnan kannattavuutta.

Lämpimät kiitokset asiakkaillemme meitä kohtaan osoittamastanne luottamuksesta ja tuloksellisesta yhteistyöstä. Omistajiamme kiitän sitoutumisesta Etteplaniin, mahdollisuudesta viedä kasvustrategiaa määrätietoisesti eteenpäin ja tuesta merkintäoikeusannissa. Erytiskiitokset onnistumisesta kuuluu henkilöstöllemme, joka on sitoutunut strategiaamme ja edistää sen toteutumista päivittäisessä työssään. Etteplan lähtee vuoteen 2017 aiempaa vahvempana ja monipuolisempana yhtiönä.

Juha Näkki
toimitusjohtaja

Case

LoRa-verkko liittää esineet internetiin

Esineiden internet mahdollistaa digitaalisen yhteyden esimerkiksi teollisuuden vesi- ja sähkömittareihin, joiden lukemisesta vastasivat aiemmin sähkö- tai vesiyhtiön huoltomiehet. Langaton LoRa-verkko yhdistää erilaisia Smart City -sovelluksia esineiden internetiin.

Sähköyhtiöillä on käytössään langattomaan etäluentaan perustuva laskutus. Tiedonvälitykseen käytetään mobiili-verkkoja. Langaton pitkän kantaman radioteknologiaan perustuva LoRa-verkko on edullinen vaihtoehto. Verkon voi rakentaa itse tai käyttää julkisen verkon palveluita.

Helsingin seudun vesi- ja jätehuollosta vastaava *kuntayhtymä HSY* aloitti Etteplanin kanssa pilottihankkeen, jossa selvitetään vesimittarien lukemista LoRan avulla. Pilottia varten vesitorneihin nousi omia tukiasemia. Nyt data virtaa testikiinteistöihin sijoitetuilta vesimittareilta pilvipalveluun ja edelleen vedenkäytön reaaliaikaiseen seurantaan.

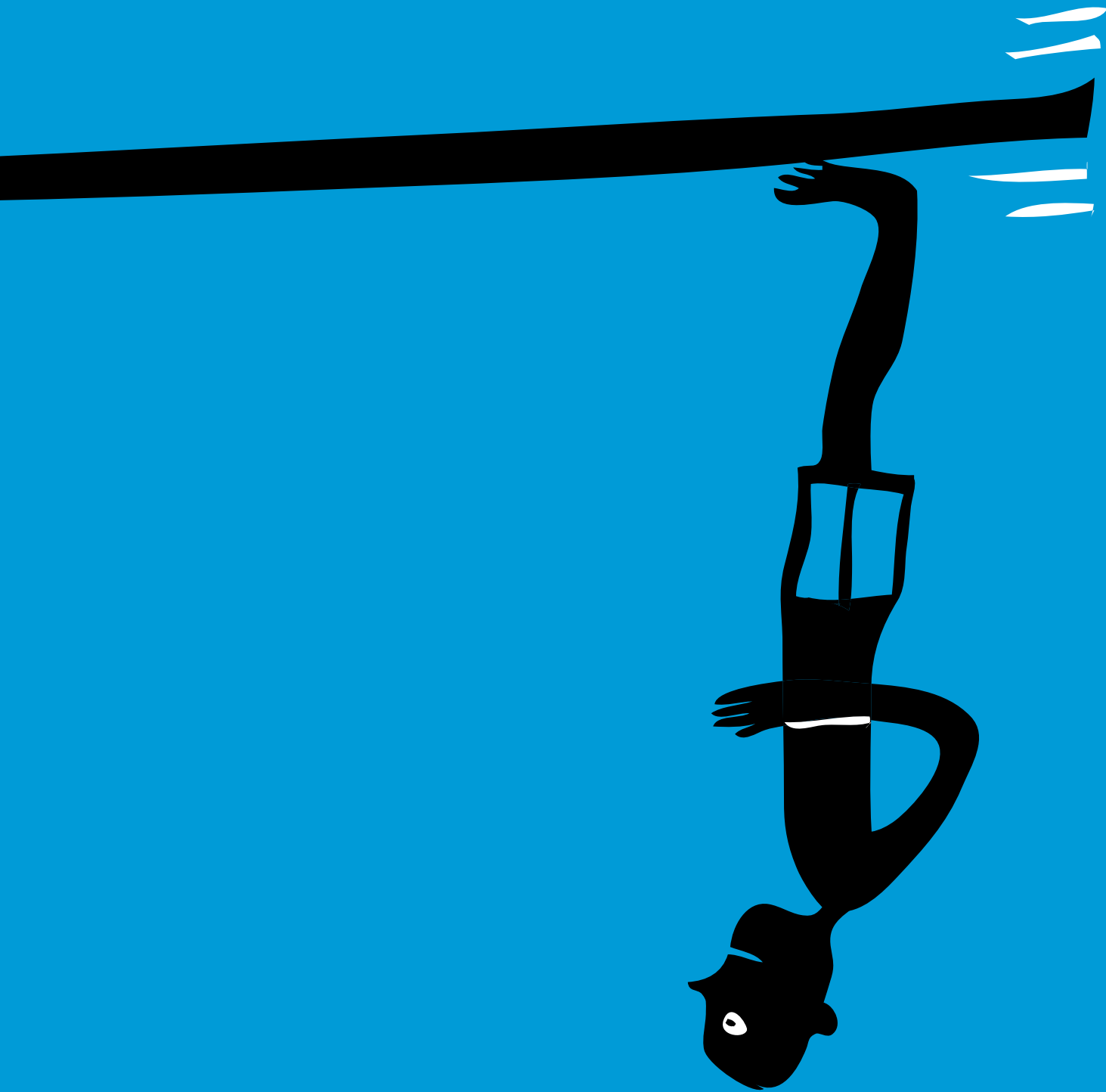
Etteplanin *SKS Automaatiolle* rakentama palvelu kerää antureilla lämpötila-, kosteus-, paine-, virtaus- ja pinnan- korkeustietoa teollisuuden järjestelmistä ja siirtää sen langattomasti pilvipalveluun tai asiakkaan järjestelmään seurantaan ja analyysiä varten.

Myös roska-astia osaa astian kanteen asennetun laitteen avulla kertoa, koska se pitää tyhjentää. Erilaiset Smart City -sovellukset seuraavat tulevaisuudessa myös esimerkiksi veden- ja ilmanlaatua, sähkö- ja vesijohto-verkkoja sekä jätevesiä.

Toimintaympäristö ja strategia

Digitalisaatio muuttaa toimintaympäristöämme ja suunnittelutoimialaa. Kilpailukyvyn parantaminen tarkoittaa usein asiakasyritystemme toimintamallien uudistamista. Palvelutarjontamme sekä henkilöstömme osaaminen tukevat asiakkaiden liiketoiminnan uudistumista.

Digitalisaatio muuttaa valmistavan teollisuuden prosessit

Maailmanlaajuiset megatrendit ja toimialakohtainen kehitys vaikuttavat myönteisesti Etteplanin toimintaan kaikissa asiakasteollisuuksissamme. Digitalisaation luomat muutokset sekä tarve kustannuskilpailuvyyn parantamiseen ovat esimerkkejä teollisuuden yleisimmistä haasteista.

Digitalisaatio muuttaa toimintaympäristöämme ja suunnittelutoimialaa kaikkein voimakkaimmin ja tarjoaa mahdollisuuksia kasvuun ja kehitykseen Etteplanin kaltaisille toimijoille. Digitalisaation uskotaan mullistavan valmistavan teollisuuden tuotantoprosessit ja tuotteet. Älykkäät ja verkottuneet tuotantoprosessit lisäävät tehokkuutta ja mahdollistavat perinteisille teollisuusyrityksille uusia liiketoiminta- ja ansaintamalleja. Käytännössä puhutaan uudesta suunnittelualueesta, jossa yhdistyvät syvällinen laitetuntemus ja teknologiaosaaminen. Rohkeus investoida ja hyödyntää teollisen internetin mahdollisuuksia vaihtelee toimialoittain. Esimerkiksi kone- ja laitevalmistajille voi löytyä uusia kasvupolkuja palvelupohjaisesta liiketoiminnasta, joka perustuu koneista kertyvän tiedon analysointiin ja hyödyntämiseen. Digitalisaation avulla voidaan entistä paremmin esimerkiksi ymmärtää koneiden käyttöä, lisätä niiden kapasiteettia ja muuttaa teknisiä ominaisuuksia.

Kilpailuvyyn parantaminen tarkoittaa usein yrityksen olemassa olevien toimintamallien uudistamista tai kokonaan uusien muodostamista. Asiakkaamme kehittävät liiketoimintaansa keskittymällä ydinliiketoimintaansa ja asiakasyhteistyöhön sekä yhdenmukaistamalla toimintatapojaan. He etsivät tapoja ulkoistaa ydinliiketoimintaan kuulumattomia toimintoja, mutta vähentävät samalla kumppaniensa määrää ja tiivistävät yhteistyötä valittujen toimijoiden kanssa. Palveluratkaisujensa ansiosta Etteplan on menestynyt hyvin, kun asiakkaat ovat vähentäneet suunnittelukumppanien määrää ja tiivistäneet yhteistyötä.

Lue lisää asiantuntijapalvelujen ostamisesta sivulta 24.

Huippuosajien saatavuus vaikuttaa toimialan kehitykseen

Eri lähteiden mukaan Saksassa tulee olemaan 250 000 insinöörin vaje vuonna 2020.

Useat kone- ja laitevalmistajat ovat viime vuosina ulkoistaneet toimintojaan Etteplanille.

Myös Ruotsissa vallitsee äärimmäisen kova kilpailu osaavista suunnittelualan ja digitalisoinnin asiantuntijoista, ja sama kehitys on vahvistumassa myös esimerkiksi Suomessa. Osaavien ammattilaisten saatavuus on tärkeä tekijä kannattavuuden ja liiketoiminnan jatkuvuuden turvaamisessa. Suunnittelualan yritykset kilpailevat samoista osaajista kuin kone- ja laitevalmistajat. Keskeisiksi menestystekijöiksi osaajien houkuttelemisessa muodostuvat esimerkiksi työntekijän kehitysmahdollisuudet ja työhyvinvointi.

Trendit ja vahvuudet

Oheisessa taulukossa on esitelty viisi merkittävintä Etteplanin ja sen asiakkaiden toimintaan vaikuttavaa globaalia trendiä sekä esimerkkejä Etteplanin vahvuuksista, jotka tukevat menestystämme muuttuvassa maailmassa.

ETTEPLANIN JA SEN ASIAKKAIDEN LIIKETOIMINTAAN VAIKUTTAVAT TRENDIT	ETTEPLANIN VAHVUUDET
DIGITALISAATIO	<ul style="list-style-type: none">• Laaja osaaminen eri teollisuudenaloilla• Palvelutarjonta tukee asiakkaan liiketoiminnan uudistamista• Kyky yhdistää tuotesuunnittelu ja digitaaliset ratkaisut
TOIMIALAN KESKITTYMINEN	<ul style="list-style-type: none">• Oman palvelutarjonnan kehittäminen ja laajentaminen• Asiantuntijuuteen perustuvat globaalit, pitkäaikaiset asiakassuhteet• Palveluratkaisut
MARKKINOIDEN KASVU JA KEHITTYMINEN GLOBAALISTI	<ul style="list-style-type: none">• Huippuosaajien saatavuus• Teknologian siirto, käänteinen innovaatio• Sopeuttaminen paikalliseen lainsäädäntöön• Väestönkasvu• Lääketieteen tekniikan ratkaisut ikääntyvän väestön tarpeisiin
ULKOISTAMINEN	<ul style="list-style-type: none">• Ylivoimainen ulkoistusprosessi• Vahva markkina-asema lähellä asiakasta• Palveluratkaisut• Asiakasreferenssit
KESTÄVÄ KEHITYS	<ul style="list-style-type: none">• Elinkaaripalvelut• Teknologiaosaaminen uusien energianlähteiden ja materiaalien kehittämisessä

Etteplanin kasvustrategia

Etteplan haluaa olla suunnitteluosaamisen sekä digitalisaation edelläkävijä. Ratkaisemme asiakkaittemme haasteita innovatiivisten palveluratkaisujemme ja digitalisaatioasiantuntemuksemme avulla. Palvelutarjonnallamme tuemme asiakkaiden liiketoiminnan uudistumista.

Etteplan on kasvuyhtiö – tavoitteenamme on liikevaihdon kasvu keskimäärin 15 prosenttia vuodessa. 2016 kasvumme oli 30,3 prosenttia. Orgaaninen kasvumme pohjautuu liiketoiminnan painopistealueisiin (katso sivu 21). Yritysoistoissa, jotka ovat strategiassamme keskeisessä roolissa, keskitymme osaamis pohjan kasvattamiseen ja maantieteelliseen laajenemiseen.

Keväällä 2016 ostimme Espotelin ja Soikea Solutionsin ja laajensimme liiketoimintaa sulautetuissa järjestelmissä ja esi- neiden internetiin (Internet of Things, IoT). Lisäksi vahvistimme entisestään rooliamme laitossuunnittelussa ostamalla Suomen Unit Oy:n. Yritysoistojen jälkeen asiakkaan on mahdollisuus saada samalta palveluntarjoajalta kaikki laite- ja laitossuunnitteluun, tekniseen dokumentointiin ja näiden digitalisointiin liittyvät palvelut. Laajan osaamisensa ansiosta Etteplan pystyy ottamaan asiakkailtaan entistä suurempia suunnittelutoimeksiantoja ja varmistamaan, että asiakkaan tuotteen teknologinen ratkaisu vastaa tulevaisuuden tarpeita. Digitalisaa-

tiosta saatavien hyötyjen realisointi vaatii kokonaisvaltaista ymmärrystä niin laitteista kuin näihin sopivista parhaista teknologia- ratkaisuista. Tämä on Etteplanin syvintä osaamista.

Jatkoimme strategiamme jalkauttamista ja toimintamme kehittämistä vuonna 2016 strategiamme kulmakiviin (katso sivu 21) perustuvan tahtotilamme mukaisesti.

Edistyksellinen liiketoimintamalli

Liiketoimintamallimme perustuu Johdettuihin palvelumalleihin (Managed Services). Palvelumallit ovat valmiiksi paketoituja ja tuotteistettuja ratkaisuja, joissa asiakas ostaa tulokset, ei vuokratyöntekijää tai työntunteja, kuten perinteisessä toimintamallissa suunnittelualalla. Palvelumallit vastaavat erinomaisesti asiakasyritysten tarpeisiin niiden uudistaessa toimintamallejaan sekä miettiessä, mihin kohdistaa voimavaroja. Lisäksi ne vapauttavat asiakkaan aikaa ja voimavaroja strategisesti tärkeisiin toimintoihin, kuten tuotekehitykseen, ja parantavat heidän kustannuskilpailukykyään ja

toiminnan laatua. Johdetut palvelumallit tehostavat Etteplanin kapasiteetin hallintaa, ja parantavat liiketoiminnan kannattavuutta. Keskeisenä strategisena tavoitteenamme on hyödyntää Johdettujen palvelumallien tuomaa kilpailuetua ja kasvattaa edelleen niiden osuutta liikevaihdosta.

Kasvua ja kilpailuetua kasvavilta markkinoilta

Etteplan on suurin pohjoismainen suunnittelutoimisto Kiinassa, jossa meillä on yli 200 asiakasyritystä. Toimintamme laajeni Puolaan Espotel-yritysoiston myötä. Etteplanin toimintamallien avulla suunnittelun ja teknisen dokumentoinnin työtä on helppo siirtää tehtäväksi sekä Kiinaan että Puolaan, mikä luo merkittävää kilpailuetua. Lisäksi hyödynnämme nopeasti kasvavia paikallisia markkinoita kummassakin maassa.

Lue lisää Etteplanin strategisista ja taloudellisista tavoitteista sivulta 23.

Arvomme:
Customer-oriented (asiakaslähtöinen)
Proactive (proaktiivinen)
Attractive (houkutteleva)

Visiomme:
Our customers get the best
service solutions
anywhere at any time

Strategiasta toteutukseen

2016

+10,7 %

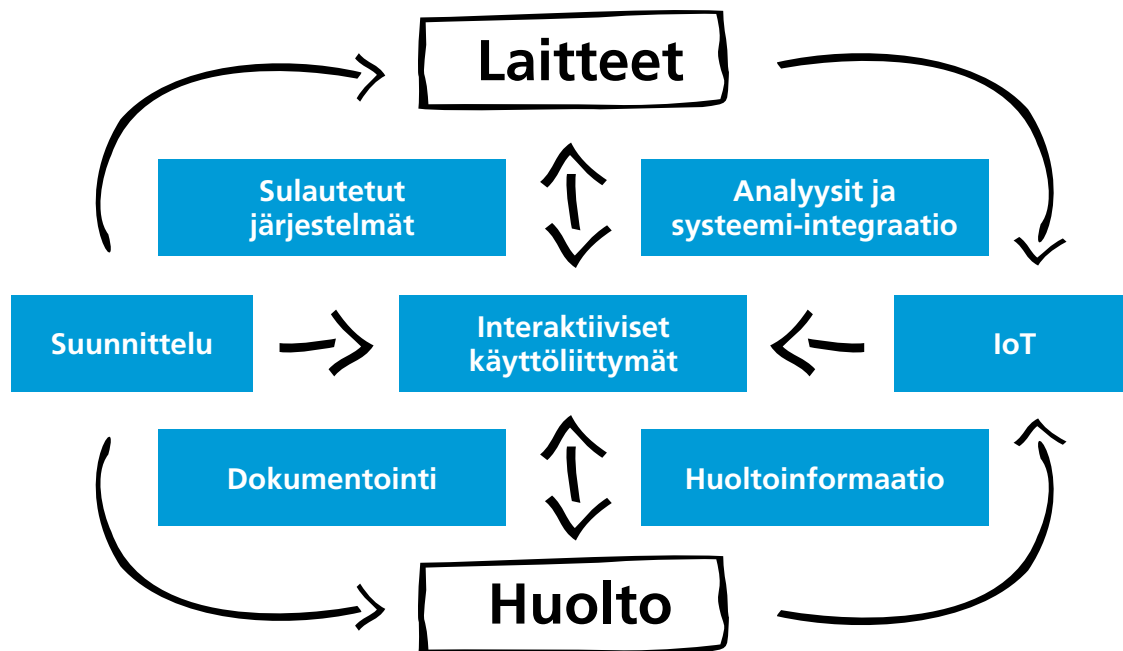
53 %
Johdettujen palvelumallien osuus liikevaihdosta

+23,8 %

+24 %
Kiinan markkinoille myytyjen tuntien määrä

Liiketoiminta kehittyi erinomaisesti koko vuoden ajan.

Ainutlaatuinen liiketoimintakonsepti

Etteplanin osaaminen yhdistää älykkäät laitteet, dokumentoinnin ja teollisen internetin sovellukset ainutlaatuiseksi palvelukonseptiksi suunnittelutoimialalla. Se mahdollistaa asiakkaiden liiketoiminnan kehittämisen entistä tietointensivisemmäksi sekä niiden tuotteiden ja palvelujen

digitalisoitumisen. Tarjoamme suunnittelumenetelmiä ja palveluratkaisuja aina tuotteen kehittämisestä niiden huoltoon ja ylläpitoon asti. Teknisen dokumentoinnin yhdistäminen esineiden internetin sovelluksiin tarjoaa asiakkaillemme uutta lisäarvoa erityisesti näiden huolto- ja kunnossapitolii-

ketoiminnan kehittämisessä. Vahvuutemme perustuu kokonaisvaltaiseen ymmärrykseen asiakkaan tilanteeseen sopivasta liiketoimintamallista ja teknologiaratkaisusta. Ratkaisumme hyödyntävät analytiikkaa ja auttavat asiakasta tekemään tietoon perustuvia liiketoimintapäätöksiä.

Strategiset ja taloudelliset tavoitteet

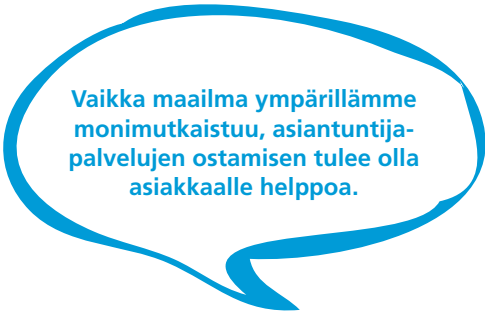
Etteplan päivitti strategiset ja taloudelliset tavoitteensa joulukuussa 2016. Kasvua ja kannattavuutta koskevat tavoitteet säilyvät ennallaan. Johdettuja palvelumalleja (Managed Services) koskeva tavoite oli aiemmin 50 prosenttia liikevaihdosta. Saavutimme tämän tavoitteen vuoden 2016 toisella neljänneksellä. Omavaraisuusastetta koskeva tavoite on uusi.

	TAVOITE	KEINOT	KEHITYS 2014–2016												
Kasvu	<p>15 %</p> <p>Liikevaihdon keskimääräinen vuotuinen kasvu</p> <p>Sisältää sekä orgaanisen kasvun että mahdolliset yritysostot</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kasvu avainasiakkuuksissa Orgaaninen kasvu palvelumalleista Kasvua tukevat yritys-järjestelyt 	<p>Liikevaihto ja liikevaihdon kasvu, %</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Vuosi</th> <th>Liikevaihto, milj. euroa</th> <th>Liikevaihdon kasvu, %</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>14</td> <td>131,9</td> <td>9,0 %</td> </tr> <tr> <td>15</td> <td>141,1</td> <td>7,0 %</td> </tr> <tr> <td>16</td> <td>183,9</td> <td>30,3 %</td> </tr> </tbody> </table>	Vuosi	Liikevaihto, milj. euroa	Liikevaihdon kasvu, %	14	131,9	9,0 %	15	141,1	7,0 %	16	183,9	30,3 %
Vuosi	Liikevaihto, milj. euroa	Liikevaihdon kasvu, %													
14	131,9	9,0 %													
15	141,1	7,0 %													
16	183,9	30,3 %													
Kannattavuus	<p>10 %</p> <p>Operatiivinen liikevoitto liikevaihdosta</p>	<ul style="list-style-type: none"> Liiketoimintamallin muutos kohti johdettuja palvelumalleja Markkinajohtajuus 	<p>Liikevaihto ja operatiivinen liikevoitto, %</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Vuosi</th> <th>Liikevaihto, milj. euroa</th> <th>Operatiivinen liikevoitto, %</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>14</td> <td>131,9</td> <td>5,6 %</td> </tr> <tr> <td>15</td> <td>141,1</td> <td>6,8 %</td> </tr> <tr> <td>16</td> <td>183,9</td> <td>6,6 %</td> </tr> </tbody> </table>	Vuosi	Liikevaihto, milj. euroa	Operatiivinen liikevoitto, %	14	131,9	5,6 %	15	141,1	6,8 %	16	183,9	6,6 %
Vuosi	Liikevaihto, milj. euroa	Operatiivinen liikevoitto, %													
14	131,9	5,6 %													
15	141,1	6,8 %													
16	183,9	6,6 %													
Johdetut palvelumallit	<p>65 %</p> <p>Johdettujen palvelumallien osuus liikevaihdosta (Managed Services Index, MSI) vuoteen 2019 mennessä</p>	<ul style="list-style-type: none"> Palvelumallit Teknologiaratkaisut Projektiliiketoiminta 	<p>Liikevaihto ja Johdetut palvelumallit, %</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Vuosi</th> <th>Liikevaihto, milj. euroa</th> <th>Johdetut palvelumallit, %</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>14</td> <td>131,9</td> <td>44 %</td> </tr> <tr> <td>15</td> <td>141,1</td> <td>47 %</td> </tr> <tr> <td>16</td> <td>183,9</td> <td>53 %</td> </tr> </tbody> </table>	Vuosi	Liikevaihto, milj. euroa	Johdetut palvelumallit, %	14	131,9	44 %	15	141,1	47 %	16	183,9	53 %
Vuosi	Liikevaihto, milj. euroa	Johdetut palvelumallit, %													
14	131,9	44 %													
15	141,1	47 %													
16	183,9	53 %													
Tase	<p>> 30 %</p> <p>Omavaraisuusaste</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tavoitetta tukevat rahoitus-järjestelyt Kassavirran vahvistaminen 	<p>Omavaraisuusaste, %</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Vuosi</th> <th>Omavaraisuusaste, %</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>14</td> <td>39,5 %</td> </tr> <tr> <td>15</td> <td>37,8 %</td> </tr> <tr> <td>16</td> <td>40,0 %</td> </tr> </tbody> </table>	Vuosi	Omavaraisuusaste, %	14	39,5 %	15	37,8 %	16	40,0 %				
Vuosi	Omavaraisuusaste, %														
14	39,5 %														
15	37,8 %														
16	40,0 %														

Asiantuntijapalvelujen ostamisesta helppoa

Asiantuntijapalvelun ostaminen voi olla haastavaa. Asiakas ei usein tunnista tarvettaan tai siihen sopivaa ratkaisua. Ostopäätöksen tekeminen helpottuu, jos asiakas tietää, millaista hyötyä palvelu voi tarjota.

Teollisuudessa ja palvelualan yrityksissä kehitetään kuumeisesti ratkaisuja, joilla varmistetaan tuotteiden ja palvelujen asiakaslähtöisyys, koska asiakkaiden tarpeet ja vaatimukset ovat muuttuneet. Suunnittelu ei tee poikkeusta. Laadukkuus ja kustannustehokkuus ovat kone- ja laitevalmistajille edelleen tärkeitä ostokriteereitä suunnittelukumppania valittaessa. Lisäksi asiakkaat arvostavat ostamisen helppoutta, palvelujen läpinäkyvyyttä ja laajaa palvelutarjontaa.

Vaikka maailma ympärillämme monimutkaistuu, asiantuntijapalvelujen ostamisen tulee olla asiakkaalle helppoa.

Nykyaikaiset teolliset koneet ja laitteet ovat pitkälle automatisoituneita ja toimivat osana digitaalista ympäristöä. Kokonaistaloudellisen ratkaisun määrittäminen vaatii erityisosaamista, jota yrityksen voi olla vaikea hankkia tai ylläpitää.

Palvelun läpinäkyvyyden lisääminen ja asiakkaan saaman hyödyn mitattavuus ovat olleet lähtökohtana Etteplanin tuotteistettujen palveluratkaisujen kehittämiseksi.

Asiakas saa mitattavaa hyötyä

Etteplanin palvelumalli on suunnittelualalla ainutlaatuinen. Insinööritoimistot myyvät tyyppisesti henkilötyötunteja asiakkaan resurssivajeeseen. Etteplaniltakin voi ostaa asiantuntijan, mutta tämä ei useinkaan ole asiakkaan kannalta paras vaihtoehto. Kun palvelu sen sijaan toimitetaan Johdettujen palvelumallien avulla, Etteplan ottaa kokonaisvastuun palvelun tuottamisesta. Asiakas hyötyy Etteplanin tehokkaista toimintamalleista ja työkaluista, joiden ansioista läpimenoaika lyhenee ja säästetään kustannuksia.

Henkilövuokraukseen perustuvassa perinteisessä palvelumallissa asiakas sen sijaan ostaa asiantuntijan määräajaksi ja maksaa tästä aikaperusteisen korvauksen. Asiakkaan saama hyöty rajoittuu asiantuntijan ammattitaidon käyttöön, koska palveluntarjoajalla ei ole mahdollisuutta vaikuttaa suunnitteluprosessiin.

Palvelujen tulokset läpinäkyviksi

Etteplanilla uskotaan, että asiakkaan kannattaa maksaa vain tuloksista, ei työtunneista. Tulosta syntyy, kun suunnittelua tai teknistä dokumentointia tehdään tehokkailla prosesseilla, ja käytössä on vuosikymmenten kokemus eri toimialojen parhaista käytännöistä. Sopimusvaiheessa määrittelemme tarkasti, mitä työtä asiakas siirtää Etteplanille ja kuinka tämän työn tuloksia mitataan yhdessä sovittujen suorituskykymittarien (KPI) avulla.

Virtuaalinen showroom KONEelle

Etteplan kehitti KONEen Marine-yksikölle virtuaalisen showroomin, jonka avulla KONE esittelee asiakkailleen matkustajalavoihin suunnittelemaansa People Flow -ratkaisujaan virtuaaliteknoologiaa hyödyntävässä ympäristössä.

Etteplanin suunnittelemissa virtuaaliteknoologiaa (VR) hyödyntävässä ympäristössä asiakas voi kokea silmille asetettavien HMD-lasien kautta laivan aulaan sijoitetut hissit ja niiden kutsupaneelit, niin kuin ne tulevat olemaan valmiissa laivassa. Luodun virtuaalimaailman avulla asiakas pystyy hahmottamaan tilan ja hissiratkaisujen toiminnallisuuden sekä tuotteissa käytetyt materiaali- ja tuotekomponenttivalinnat paremmin kuin perinteisillä menetelmillä.

KONEelle virtuaalinen showroom tarjoaa kustannustehokkaan ja käytännöllisen tavan esitellä tuoteratkaisujaan asiakkaan omassa ympäristössä paikasta riippumatta.

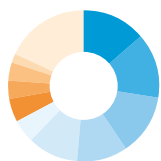
Sovellus on tarkoitettu koko palvelukokemuksen esittelyyn. KONE hyödyntää sovellusta hissiratkaisujensa markkinoinnissa globaalisti.

Sovelluksen paras käyttökokemus edellyttää, että käytetty virtuaaliteknoologia sisältää laadukasta grafiikkaa ja laitteiden käyttö on sujuvaa. Virtuaaliteknoologiaa hyödyntävät ratkaisut tuovat uusia mahdollisuuksia muun muassa tuote- ja laitossuunnitteluun, asennuksiin sekä koulutukseen. Sen hyödyt näkyvät myös tuotekehityksen kustannussäästöinä.

Etteplanin asiakkaita

Asiakkamme ovat suurimmaksi osaksi globaalisti toimivia valmistavan teollisuuden suuryrityksiä ja innovatiivisia startup-yrityksiä seuraavilla aloilla:

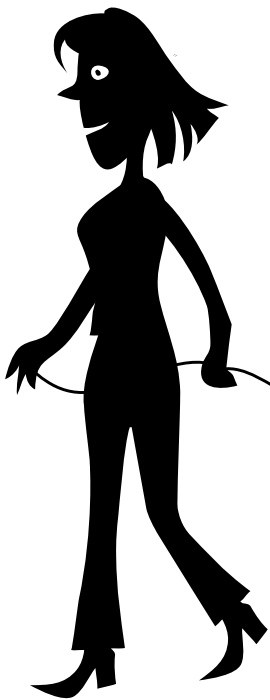
Liikevaihto asiakasryhmittäin 2016

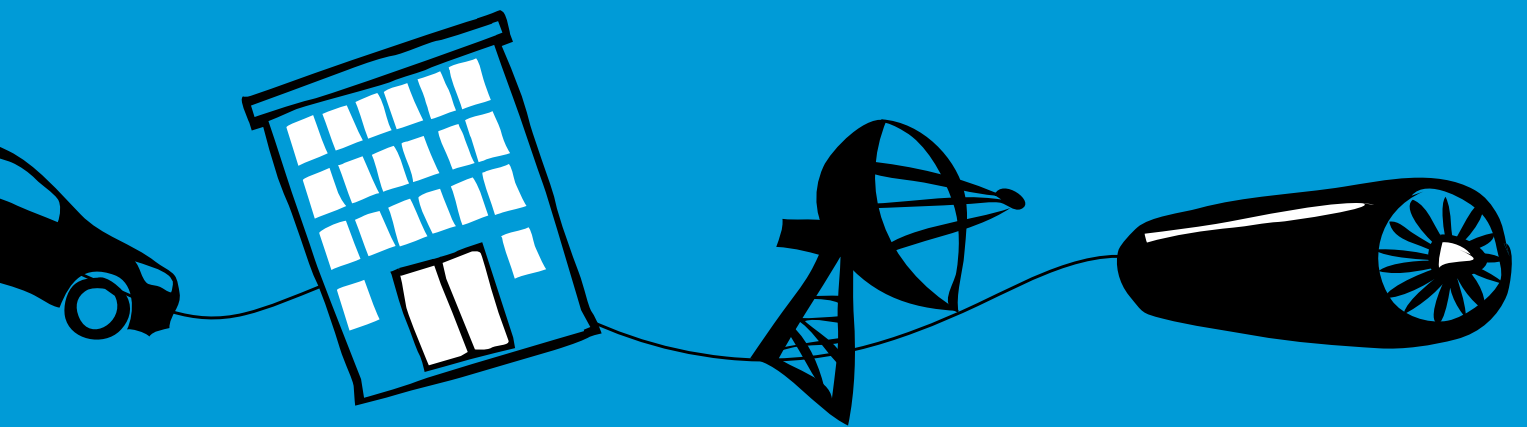

Metsä ja paperi	14 %
Energia ja sähkönsiirto	14 %
Nosto- ja siirtolaitteet	13 %
Kaivos	11 %
Teollisuuden laitteet ja komponentit	11 %
Ilmailu ja puolustus	5 %
Lääketieteen tekniikka	5 %
Ajoneuvo ja kuljetus	4 %
ICT	4 %
Metalli	2 %
Muut	18 %

Vastuullisuus ja henkilöstö

Vastuullisuus ja henkilöstö ovat liiketoimintamme ytimessä. Ammattitaitoinen, kehittyvä ja hyvinvoiva henkilöstö on asiantuntijaorganisaation menestymisen perusedellytys.

Vastuullisuus ja henkilöstö liiketoimintamme ytimessä

Etteplanissa vastuullisuus on jokapäiväisen liiketoimintamme ytimessä suunnitellessamme vuosittain satoja kestävän kehityksen mukaisia ratkaisuja maailman johtaville kone- ja laitevalmistajille. Asiakasluopauksemme saavuttamisessa ensiarvoisen tärkeässä roolissa on ammattitaitoinen henkilöstö. Suurena yrityksenä pystymme tarjoamaan henkilöstöllemme monipuolisia ura- ja kehitysmahdollisuuksia sekä elämänmittaisia työsuhteita.

Yritysvastuamme perustuu taloudelliseen kannattavuuteen

Yritysvastuamme olennaisin näkökohta niin sidosryhmiemme kuin liiketoimintammeakin näkökulmasta on kestävä taloudellinen kasvu. Vuonna 2016 jatkoimme vahvan taloudellisen tuloksen tekemistä. Liikevaihtomme oli 183,9 miljoonaa euroa kasvaen 30,3 prosenttia vuodesta 2015, ja liikevoittoa teimme 10,1 (8,6) miljoonaa euroa. Maksamme tuloksestamme veroa kaikissa toimintamaissamme.

Ammattitaitoinen henkilöstö on vahvuutemme

Ammattitaitoinen, kehittyvä ja hyvinvoiva henkilöstö on menestyksellisen asiantuntijaorganisaation perusedellytys. Henkilöstön kehittäminen, uramahdollisuuksien tarjoaminen sekä työntekijöiden tasapuolinen kohtelu ovat Etteplanin henkilöstötyön ytimessä. Seuraamme henkilöstöämme työhyvinvointia muun muassa vuosittaisella henkilöstötutkimuksella. Konserninlaajuisen henkilöstötyön osalta jatkamme kehitystyötä edelleen.

Henkilöstön määrä jatkoi kasvuaan

Henkilöstön määrä kasvoi myös vuonna 2016 yritysostojen ja organisaation kasvun seurauksena. Vuoden 2016 lopussa työllistimme 2 545 henkilöä (2 074). Henkilöstön määrä kasvoi Suomessa merkittävien yritysostojen ansiosta. Vuoden lopussa palveluksessamme työskenteli Suomessa 1 706 henkilöä (1 368) noin 20 paikkakunnalla, Ruotsissa 410, Alankomaissa 87, Saksassa 30, Puolassa 81 ja Kiinassa 231 henkilöä. Suomessa yli 80 prosenttia työntekijöistämme työskentelee pääkaupunkiseudun ulkopuolella. Maksoimme palkkoja ja palkkioita yhteensä 129,1 miljoonaa euroa (101,4) vuonna 2016. Henkilöstökulut ovat yhtiön suurin kustannuserä.

Kävimme yhteistoimintaneuvotteluita Suomessa useilla paikkakunnilla vuonna 2016. Neuvottelujen seurauksena lomautimme henkilöstöä ja vältyimme irtisanomisilta. Lomautettujen määrä oli vuoden aikana noin 50–80 henkilöä. Vuoden 2016 lopussa lomautettuna oli 47 henkilöä.

Taloudelliset vaikutukset 2016

1 000 EUR	2014	2015	2016
Välittömät verot	1 020	1 744	1 838
Palkat ja palkkiot	94 367	101 452	129 172
Osingot	2 981	3 046	3 963*
Rahoituskulut	1 082	1 251	1 245

* Hallituksen osinkoehdotus enintään

Tavoitteenamme on, että työntekijämme viihtyvät ja jaksavat asiantuntijatyössään pitkään. Suomessa työntekijät jäivät vanhuuseläkkeelle keskimäärin 64,3 vuoden iässä (63,6). Ruotsissa vanhuuseläkkeelle jäätiin keskimäärin 65 vuoden iässä, eläkkeelle siirtymisen alarajan ollessa 65 vuotta. Etteplanissa työskentelee useita työntekijöitä tuntipohjaisesti vanhuuseläkkeelle siirtymisen jälkeenkin.

Etteplanilla on kaikissa maissa työvaliokunnat (works council), jotka käsittelevät paikallisesti henkilöstön liittyviä asioita. Paikallisen sopimisen lisääntyessä työvaliokunnilla on keskeinen ja aktiivinen rooli. Kokouksia oli runsaasti vuoden aikana eri maissa. Kiinassa syvensimme

yhteistyötämme henkilöstöasioihin erikoistuneen FESCON kanssa, jonka avulla keskitymme työolosuhteiden kehittämiseen Kiinassa.

Selvitämme henkilöstömme tyytyväisyyttä

Etteplan selvittää työntekijöidensä tyytyväisyyttä ja -hyvinvointia vuosittaisella henkilöstötutkimuksella. Vuonna 2016 tutkimukseen vastasi 72 (76) prosenttia henkilöstöstä ja tuloksissa havaittiin suuria maakohtaisia eroja. Tulokset olivat yleisesti edellisen vuoden tasolla, ja Ruotsissa henkilöstöjohtaminen parani. Tutkimuksen perusteella teimme maakohtaiset suunnitelmat toiminnan kehittämiseksi.

Etteplanin monikansalliselle tiimille tärkeä tilaus Saksasta

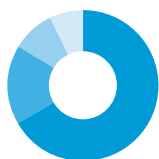
Monikansallisen tiimin osaaminen oli avainroolissa, kun Etteplan varmistti merkittävän tilauksen Saksan sisäministeriön alaisena toimivalta Liittovaltion väestönsuojelu- ja katastrofiapuvirastolta. Tilaus tukee tavoitettamme vahvistaa liiketoimintaamme Keski-Euroopassa.

Tilaus käsittää ilmassa olevien vaarallisten hiukkasten, kuten kemiallisten, biologisten, radioaktiivisten ja ydinhiukkasten mittaamiseen käytettävien ajoneuvojen mittauslaitteet ja mittauslaitteiden päivityksen.

Laitteet ja ohjelmistot toimitetaan vuosina 2017–2019 Etteplanin monikansallisen tiimin toimesta. Ohjelmistokehityksestä vastaavat Etteplanin asiantuntijat Ruotsissa. Etteplanin Saksan yksikkö toteuttaa uusien mittauslaitteiden integraation, asennus-, laite- ja ohjelmistodokumentoinnin, päivityspakettien edellyttämän logistiikan sekä asennus-, tuki- ja koulutuspalvelut.

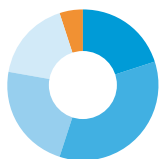
Etteplan aloitti toimintansa Saksassa tammikuussa 2016 ostettuaan Bertelsmann-konserniin kuuluvan arvato AG:n teknisen dokumentoinnin liiketoiminnan.

Henkilöstön maantieteellinen jakauma ja määrä keskimäärin 2016

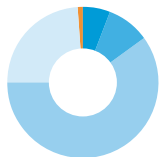
■ Suomi	67 % (1 599)
■ Ruotsi	17 % (411)
■ Kiina	9 % (223)
■ Keski-Eurooppa	7 % (174)

Henkilöstön ikäjakauma 2016

■ alle 30 vuotta	20 %
■ 31–40 vuotta	35 %
■ 41–50 vuotta	23 %
■ 51–60 vuotta	17 %
■ yli 60 vuotta	5 %

Henkilöstön koulutustausta 2016

■ Keskiasteen tutkinto	6 %
■ Alin korkea-asteen tutkinto	9 %
■ Alempi korkeakoulututkinto	60 %
■ Ylempi korkeakoulututkinto	24 %
■ Tohtorin tutkinto	1 %

Tarjoamme laajat ura- ja kehittymismahdollisuudet

Uramahdollisuuksien tarjoaminen henkilöstöllemme on yksi toimintaamme ohjaavista periaatteista. Toimintamme laajuus tarjoaa hyvät mahdollisuudet työskennellä erilaisissa maailman johtavia kone- ja laitevalmistajia palvelevissa projektitiimeissä. Etteplanissa henkilöstön kehittämisen pääpaino onkin työssä oppimisella.

Työntekijöidemme ammatillisen kehityksen seuraamisen ytimessä on urapolkumalli.

[Lue lisää urapolkumallista sivulta 34.](#)

Henkilöstön kehityskeskustelut käydään kerran vuodessa, ja ne kattoivat vuonna 2016 yli 95 prosenttia henkilöstöstä edellisvuoden tapaan.

Etteplanissa lanseerattiin vuonna 2015 esimiesten kehittämiseen tarkoitettu valmennusohjelma. Ohjelmaa jatkettiin vuonna 2016 henkilökohtaisella valmennuksella ja valmennusohjelma jatkuu myös vuoden 2017 ajan. Mittaamme esimiestehtävissä olevien henkilöiden kehittymistä vuosittain. Asiantuntijaliiketoiminnassa henkilöstöriskeihin kuuluvat työvoiman ja tarvittavan osaamisen saatavuus sekä henkilöstön vaihtuvuus. Henkilöstöriskejä on käsitelty tarkemmin Etteplanin Talouskatsauksen 2016 sivuilla 80–83.

Ympäristövastuu

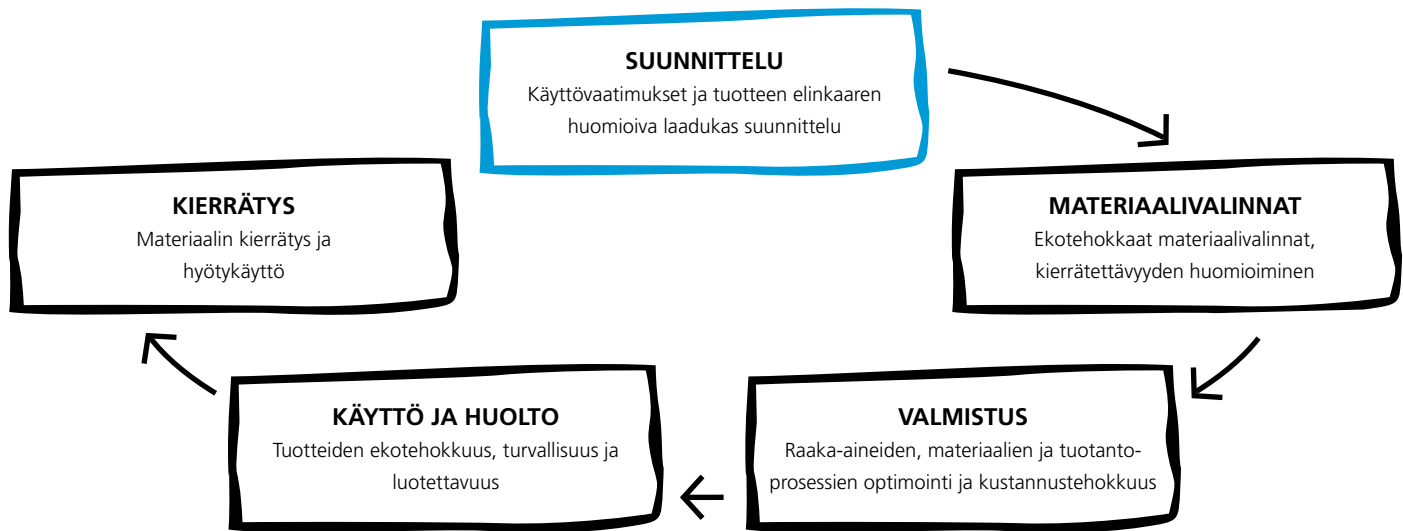
Etteplanin ympäristöjohtamisen päivittäinen työ perustuu ISO 14001 -standardin ympäristöjärjestelmän vaatimuksiin. Ympäristöpolitiikkamme tavoitteena on muuan muassa minimoida oman toiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset, kouluttaa henkilökuntamme tunnistamaan työnsä ympäristövaikutukset sekä auttaa yhteistyökumppaneitamme noudattamaan vastuullisuutta ympäristöasioissa.

Kehitimme energiatehokkuuttamme

Vuonna 2016 Etteplanissa valmistauduttiin päivitetyn ISO 14001 -standardin vaatimusten täyttämiseen. Päivitetyn standardin mukainen ulkoinen auditointi toteutetaan Suomessa ja Ruotsissa keväällä 2017.

Vuonna 2015 tehdyssä yrityksen energiakatselmuksessa on kartoitettu Etteplanin kiinteistöjen sähkön, lämmön ja veden käyttöä sekä työsuhteautojen polttoaineen kulutusta Suomessa. Samassa yhteydessä arvioitiin myös Jyväskylän toimiston energiankäyttöä. Energiatehokkuuslain mukaan Etteplanin tulee seuraavan neljän vuoden ajanjaksolla katselmoida toimipaikkojensa energiankäyttöä. Seuraava kohdekatselmus tehdään Vantaalla vuoden 2017 aikana. Katselmuksien tulosten perusteella päätetään kullekin kohteelle sopivista energiansäästötoimista.

Suunnittelulla vaikutetaan tuotteen koko elinkaareen

Vuonna 2016 teimme myös uutta ympäristökoulutusmateriaalia ja pidimme useita ympäristöteemoihin liittyviä koulutustilaisuuksia toimistoilla Suomessa ja Ruotsissa.

Etteplanin liiketoiminnan luonteen vuoksi yhtiön suorat ympäristövaikutukset ovat maltillisia. Toimistojen sähkönkulutuksen lisäksi ympäristövaikutuksemme syntyvät pääasiassa matkustamisesta, jota olemme pystyneet vähentämään merkittävästi sähköisen kokoustekniikan ansiosta. Seuraamme lentomatkustamisen CO₂-päästöjä ulkoisen palveluntarjoajan antamien tietojen perusteella.

Ympäristövastuu korostuu asiakastyössä

Etteplanin liiketoiminta nojaa vahvasti kestävän kehityksen periaatteisiin. Suun-

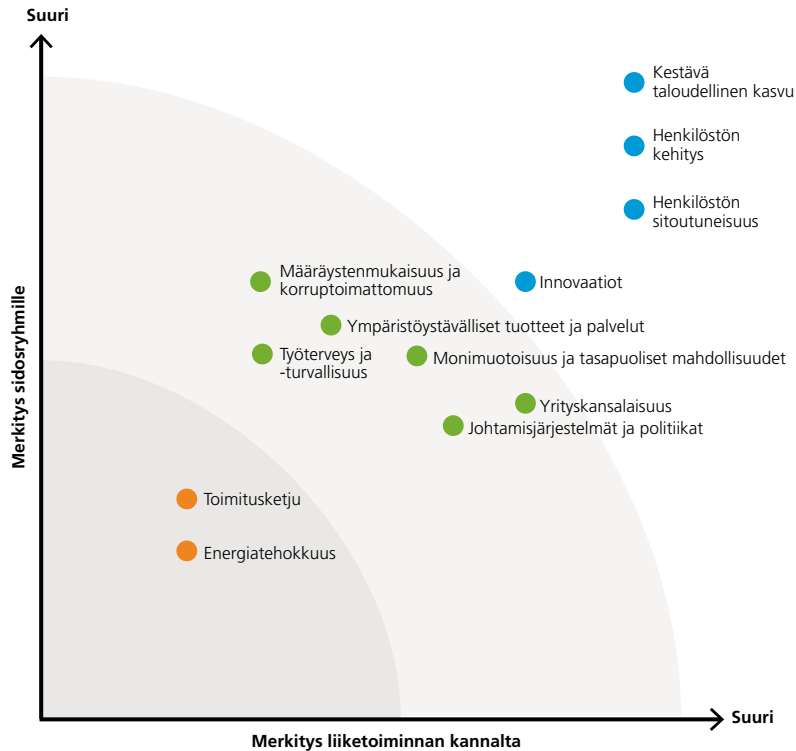
nittelemme vuosittain satoja ratkaisuja maailman johtaville laite- ja konetoimittajille. Niiden avulla asiakkaillemme syntyy valmistettavuudeltaan, käytettävyydeltään ja kierrätettävyydeltään ekotehokkaita ratkaisuja. Kehitämme ympäristöystävällisiä teknologioita ja cleantech-tuotteita sekä vaikutamme asiakkaiden laitteiden, koneiden ja tuotantolaitosten energiatehokkuuteen.

Suunnittelulla vaikutetaan tuotteen koko elinkaareen: raaka-aineista tuotantoon ja tuotteen käytöstä aina tuotteen hävittämiseen tai kierrättämiseen asti.

Esimerkiksi Etteplanin teknisen dokumentoinnin ratkaisut ovat ympäristöystävällisiä ja vähentävät painetun materiaalin tarvetta, sillä manuaalit ja ohjekirjat voidaan jakaa huoltohenkilöstölle digitaalisesti.

Etteplanin suorat ympäristövaikutukset ovat maltillisia.

Olenaisuusmatriisi

Määritimme yritysvastuuraportoinnin indikaattorit

Vuoden 2016 lopussa määritimme GRI-indikaattorit vastuullisuuden olennaisille näkökohdille. Aloitamme niiden mukaan yritysvastuutyömme mittaamisen vuonna 2017 ja raportoinnin vuonna 2018. GRI eli Global Reporting Initiative on maailman laajimmin käytetty yritysvastuuraportoinnin viitekehys.

Kaikille olennaisille näkökohdille ei löytynyt sopivaa GRI-indikaattoria. Näiden

näkökohtien osalta aloitamme raportoinnin mahdollisuuksien mukaan muun muassa omien sisäisten vuosittaisen tutkimustemme ja arviointiemme pohjalta tai kuvaamme asiaan liittyvää johtamisjärjestelmäämme.

Vastuullisuuden olennaisuusanalyysi toteutettiin vuonna 2015 haastatteleamalla keskeisiä ulkoisten sidosryhmien edustajia ja omaa henkilöstöä. Analyysin perusteella tärkeimmiksi Etteplanin yritysvastuun näkökohdiksi nousivat taloudellinen kasvu sekä henkilöstön kehittäminen ja sitouttaminen.

Sidosryhmien odotuksiin vastaaminen

Etteplan pyrkii toiminnassaan avoimeen dialogiin kaikkien sidosryhmiensä kanssa. Otamme huomioon sidosryhmiemme näkemykset ja odotukset sekä pyrimme vastamaan niihin parhaalla mahdollisella tavalla. Kolme tärkeintä sidosryhmäämme ovat henkilöstö, asiakkaat ja omistajat.

Tärkeimmät henkilöstön esille nostamat asiat vuonna 2016 olivat Kiinassa työyhteisön viihtyvyyteen ja Suomessa työnantajamielikuvaan liittyvät teemat. Etteplan tulee jatkamaan henkilöstön kehittämistoimenpiteitä liittyen erityisesti johtajuuteen, osaamisen kehittämiseen sekä henkilöstöprosesseihin. Tavoitteenamme on vahvistaa Etteplania entistä kilpailukykyisempänä työpaikkana.

Asiakkaidemme suunnalta vahvistui edelleen yritysvastuun merkitys sekä yritysturvallisuus.

Omistajille Etteplan pystyi osoittamaan kannattavaa kasvua myös vuonna 2016.

Etteplan osallistuu aktiivisesti toimialansa kehittämiseen Suomessa Teknologiateollisuuden ja Ruotsissa Svenska Teknik & Designföretagenin jäsenenä.

Haluamme olla tukemassa myös yhteiskunnan vähäosaisia ja lahjoitimme joululahjat vuonna 2016 kahdelle järjestölle. Asiantuntijaorganisaationa haluamme olla mukana tukemassa koulutusta, mistä johtuen lahjoitimme henkilöstöjoululahjan World Vision -kummilapsijärjestölle. Asiakkaiden joulukortteihin varatut rahat lahjoitimme Plan Internationalille.

Eettiset toimintaohjeet ohjaavat liiketoimintaamme

Etteplanin liiketoimintaa ohjaavat yhtiön eettiset toimintaohjeet. Ohjeet esittelevät yhtiön arvot ja liiketoimintaperiaatteet kaikille sidosryhmille ja ohjeistavat työntekijöitämme päivittäisessä liiketoiminnassa.

Ohjeita sovelletaan kaikkiin Etteplan-yhtiöihin ja kaikki työntekijät ovat velvollisia noudattamaan ohjeita. Etteplan rohkaisee myös vaikutuspiirissään olevia toimittajia ja

muita yhteistyökumppaneita omaksumaan ohjeiden sisältämät periaatteet.

Eettiset toimintaohjeet sisältävät ohjeita liittyen etiikkaan ja lakiin, laatuun ja ympäristöön, työympäristöön sekä tasa-arvoon ja monimuotoisuuteen.

Lue lisää liiketoimintaamme ohjaavista eettisistä periaatteista osoitteessa www.etteplan.com.

Case

Etteplanin urapolkumalli

Henkilöstömme ammatillista kehitystä seurataan 2013 käyttöön otetun urapolkumallin avulla. Urapolkuja on neljä. Teknologiajohtaja on teknologiajohtamisen urapolun korkein taso. Nimitimme ensimmäiset urapolkumallin mukaiset teknologiajohtajat alkuvuodesta 2017.

Etteplanin liiketoiminta, kasvu ja menestys perustuvat henkilöstön osaamiseen. Osaamis pohjaamme kehitetään asiakkaidemme tarpeiden perusteella ja tiedostaen, että on yhtä tärkeää kehittää niin teknistä osaamista kuin myös johtamistaitoja. Tavoitesuuntautunut osaamisen kehittäminen takaa kilpailukykyämme myös tulevaisuudessa.

Urapolkumallin tarkoituksena on tehdä uramahdollisuudet ja niiden vaatimukset näkyväksi henkilöstölle. Esimiehille malli tarjoaa työkalun urasuunnitteluun, henkilöstön systemaattiseen kehittämiseen, henkilöstörakenteen suunnitteluun sekä rekrytointitarpeen määrittelyyn.

Osaamisenhallintajärjestelmässämme, joka kattaa 700 eri osaamisaluetta, on neljä urapolkua: teknologiajohtamisen (Technology Leadership), liiketoimintajohtamisen (Business and People Leadership), projektijohtamisen (Project Leadership) ja teknisen dokumentoinnin (Technical communicator) urapolut. Kussakin urapolussa on 5–7 eritasoista tehtävää, jotka jakautuvat paikallistason, maatason ja konsernitason tehtäviin.

Jokaisen etteplanilaisen tehtävä löytyy urapolkumallista. Malli näyttää vertikaaliset uramahdollisuudet. Kunkin asema urapolkumallissa ja uramahdollisuudet arvioidaan vuosittain kehityskeskustelun yhteydessä.

Johtoryhmältä

Ylhäältä vasemmalta oikealle: Petri Ikonen, Mikael Vatn, Riku Riikonen, Veikko Lamminen, Kari Liuska. Alhaalla vasemmalta oikealle: Per-Anders Gådin, Outi-Maria Liedes, Juha Näkki, Outi Torniainen.

Juha Näkki, toimitusjohtaja: "Olemme suunnittelualan suunnannäyttäjä. Tavoitteenamme on olla entistä merkittävämpi kumppani asiakkaillemme."

Petri Ikonen, palvelualuejohtaja, Tekninen dokumentointi: "Teknisen dokumentoinnin digitalisointi tukee asiakkaidemme huolto- liiketoiminnan kehitystä ja tehokkuutta."

Mikael Vatn, liiketoimintajohtaja, Keski- ja Länsi-Eurooppa: "Haemme kasvua Keski-Euroopasta ja Ruotsista kaikilla kolmella palvelualueellamme."

Riku Riikonen, palvelualuejohtaja, Suunnittelupalvelut: "Haluamme hyödyntää Kiinan kasvavat paikalliset suunnittelu- markkinat ja vahvistamme läsnäoloamme Kiinassa."

Veikko Lamminen, liiketoimintajohtaja, Suomi: "Toimimme Suomessa noin 20 paikkakunnalla lähellä asiakkaidemme toimintoja, mikä on liiketoimintamme vahvuus."

Kari Liuska, palvelualuejohtaja, Sulautetut järjestelmät ja IoT: "Lähitulevaisuudessa kaikki teolliset laitteet tulevat olemaan yhteydessä internetiin. Tämä haastaa yhtiöt mukaan digitalisuuteen."

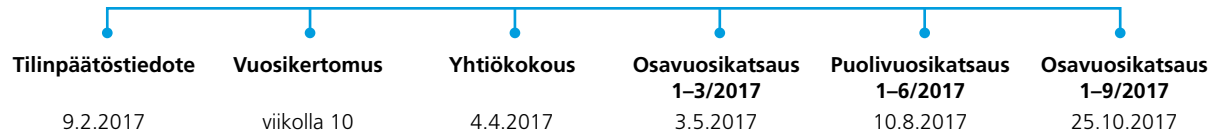
Per-Anders Gådin, talousjohtaja: "Etteplanin kannattavuus on kehittynyt suotuisasti johdettujen palvelumallien ansiosta."

Outi-Maria Liedes, henkilöstö- ja kehitysjohtaja: "Huippuosajien saatavuus ja henkilöstömme jatkuva ammatillinen kehitys ovat keskeisiä menestyskijöitämme."

Outi Torniainen, viestintä- ja markkinointijohtaja: "Etteplanin brändilupaus Engineering with a difference kuvaa tapaa, jolla me etteplanilaiset toteutamme strategiaamme ja arvojamme."

Sijoittajatietoa

Tärkeitä päivämääriä

Sijoittajasuhteiden yhteyshenkilöt

Juha Näkki, toimitusjohtaja, puh. 010 307 2077

Outi Tornainen, viestintä- ja markkinointijohtaja, puh. 010 307 3302

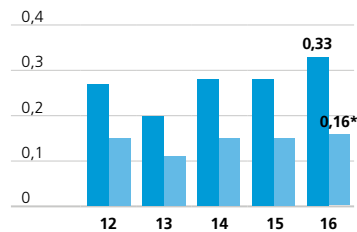
Per-Anders Gådin, talousjohtaja, puh. +46 70 399 7929

Hallituksen ja johtoryhmän ajantasaiset CV-tiedot löytyvät osoitteesta www.etteplan.com.

Etteplanin Talouskatsaus 2016 on julkaistu osoitteessa www.etteplan.com.

Samasta osoitteesta löydät myös muuta ajantasaista taloudellista tietoa kuten osavuositarkastukset, puolivuositarkastukset, tiedotteet ja webcastit tulosjulkistuksista.

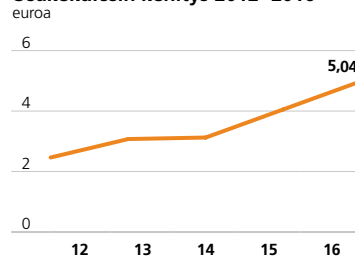
Osakekohtainen tulos ja osinko

■ Osakeantioikaistu osakekohtainen tulos
■ Osinko

* Hallituksen osinkoehdotus
Osakeantikerroin 1,050

Osakekurssin kehitys 2012–2016

Osakekurssin painotettu keskiarvo

Etteplan Oyj

PL 216 (Ensimmäinen savu)

01511 Vantaa

Puh. 010 3070

www.etteplan.com